

Lærervejledning Hele Verden i Skole 2020

Viden om andre lande og international kultur- og samfundsforståelse er vigtige forudsætninger for at kunne deltage aktivt i en globaliseret verden. Hele Verden i Skole er en oplagt måde at gøre eleverne klogere på den verden, de lever i.

Med verdensmålene som ramme sætter LæseRaketten fokus på nogle af de største udfordringer i verden. Historierne i bogen giver indblik i børns liv andre steder i verden og er et godt udgangspunkt for at arbejde med globale problemstillinger i skolen.

I år handler LæseRaketten om Uganda. I bogen møder I syv forskellige børn: Joshua, der er flyttet væk fra sin mor og far, og Nyirambere, der hjælper sin familie i majsmarken. I det vestlige Uganda bor Businge og Prellah. Skolen giver dem troen på, at de kan skabe en fremtid for sig selv og deres familier. I det nordlige Uganda møder I Esther og Innocent. De er flygtet fra nabolandet Sydsudan. I møder også Trevor, der bor i en forstad til hovedstaden, Kampala. Trevor går på privatskole og elsker at cykle og dyrke sport i sin fritid.

Med Hele Verden i Skole kan dine elever:

- Lære om børn i Uganda
- Opleve glæden ved at læse
- Identificere sig med børn fra andre lande
- Opnå viden om børns rettigheder
- Udvide deres viden om verden og forståelse af andre kulturer
- Reflektere over begreber som globalisering, ulighed, rettigheder og fred
- Blive kloge på verdensmål 4 om kvalitetsuddannelse til alle børn i verden
- Lære om alle FN's 17 verdensmål

Vi står bag LæseRaketten

Vi er to organisationer bag LæseRaketten: Oxfam IBIS og Red Barnet. Oxfam IBIS og Red Barnet arbejder med forskellige indsatser ude i verden og i Danmark. Fælles for os er, at vi arbejder for, at alle børn i verden skal have mulighed for at trives, udvikle sig og komme i en god skole. Vi tror på, at god uddannelse giver mennesker mulighed for at skabe en bedre fremtid for sig selv, deres familier og deres land.

Alineas forfattere har skrevet en litterær tekst til hvert af bogens tre trin. De tre historier relaterer sig til nogle af de problemstillinger, som verdensmålene berører. Alinea har også lavet opgaver til de litterære tekster.

Sådan er lærematerialet bygget op

På hjemmesiden <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/> findes en række temaer, der hver især sætter fokus på forskellige aspekter ved livet i Uganda og børns vilkår i landet. Hjemmesiden indeholder mange billeder og små film. Lad eleverne gå på opdagelse i de enkelte temaer og blive kloge på landet Uganda og på, hvordan det er at være barn her. Teksterne på hjemmesiden er skrevet på mellemtrins-niveau.

Med temaet "Ugandas børn" knytter vi direkte an til bogen LæseRaketten. Temaet er en måde, hvorpå danske børn kan komme tæt på jævnaldrende børn i et andet land. De små film, billeder og fortællinger kan skabe udgangspunkt for samtaler og diskussioner i klassen. Temaet er derved med til at sætte elevernes egen hverdag i perspektiv, og give dem en større forståelse for børns liv andre steder i verden. Ved at integrere flere forskellige kommunikationsformer i temaet, er det målet, at eleverne kommer til at føle sig tættere på virkeligheden i Uganda.

Der er udarbejdet opgaveforslag, der relaterer sig til portræthistorierne i LæseRaketten og indholdet i temaet "Ugandas børn". Opgaveforslagene til Ugandas børn er ikke inddelt efter fag, men direkte relateret til de enkelte børn, som I møder i bogen.

I LæseRaketten møder I også børn, der har været på flugt og oplevet barske ting tidligt i livet. Når I arbejder med materialet, er der måske elever i klassen, som har haft lignende oplevelser med at miste. Hvis I vil have inspiration til at arbejde med børn og sorg, kan I finde fine materialer frit tilgængeligt her:

<https://www.dr.dk/skole/seksualundervisning/mellemtrin/born-og-sorg>

Test din viden om LæseRakettens børn

Til hvert portræt i LæseRaketten findes en lille quiz. Lad eleverne teste deres viden om de enkelte børn fra LæseRaketten. De små quizzer findes i ét samlet dokument. De kan bruges samlet eller hver for sig:

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/laerervejledning-og-opgaver-2020/>

Introduktion til Uganda

Under "Læremateriale 2020" findes en PowerPoint-præsentation af Uganda samt et manuskript.

Præsentationen og det medfølgende manuskript kan bruges som introduktion til arbejdet med landet, hvad enten der er tale om et længere eller kortere forløb:

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/presentation-af-uganda/>

Tema-forløb

Der er udarbejdet tre forslag til temaforløb, der relaterer sig til LæseRaketten og hjemmesidens materialer. Temaforløbene kan danne udgangspunkt for en hel temauge. Du kan også udvælge elementer fra de tre forløb:

- **Til indskoling - En uge i Uganda:** I dette temaforløb rejser eleverne med til Uganda. De lærer om livet i Uganda og får de kendskab til landets dyreliv, kultur og traditioner.
- **Til mellemtrinnet - Velkommen til Uganda, en ny begyndelse:** I dette temaforløb skal eleverne opbygge deres egen identitet som ugandere og i en ugandisk landsby. Midt på ugen får landsbyen brev fra myndighederne i flygtningeområdet Palabek. Netop deres landsby skal tage imod flygtningebørn og familier fra Palabek sidst på ugen. Derfor skal I planlægge en velkomst med aktiviteter og en præsentation af Uganda, så de nye børn kan falde godt til i jeres landsby i Uganda.
- **Til udskoling - FN kommer til Uganda:** I dette temaforløb skal eleverne arbejde med rettigheder og verdensmål i Uganda. En FN-delegation kommer til Uganda og skal have en status på, hvordan det står til med folks rettigheder i Uganda. Ugandas regering vil have det til at se ud som om, at alt står fint til. Eleverne får nu til opgave som civilsamfund at fortælle FN, at Ugandas regerings officielle landerapport kun er den halve sandhed. Eleverne skal udarbejde og præsentere en skyggerapport for FN-delegationen.

Find temaforløbene på hjemmesiden under "Lærermateriale 2020":

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/temaforloeb-om-uganda/>

Billeder og film til fri afbenyttelse

På hjemmesiden findes en samling af billeder, som I frit kan benytte til jeres egne produktioner.

I SkoleTube er der oprettet en ressourcekanal med billeder og filmklip, som eleverne nemt kan hente og anvende direkte i en række produktioner. Via værktøjerne i SkoleTube får eleverne direkte adgang til billeder og filmklip i ressourcekanalen. På hjemmesiden findes en video-vejledning, hvor du kan se, hvordan du tilmelder dig kanalen.

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/foto-og-film-til-fri-brug/>

Lav jeres egne bøger

Hele Verden i Skole har i samarbejde med SkoleTube lavet en række bog-skabeloner i programmet BookCreator på Skoletube. Det betyder, at eleverne nemt kan komme i gang med deres egne fortællinger om Uganda, LæseRakettens børn og verdensmålene.

Arbejdet i BookCreator lægger op til, at eleverne kan genfortælle og arbejde med den viden, de har opnået om Uganda.

Skabelonerne gør det nemt for eleverne at komme i gang. De indeholder vejledning til, hvordan eleverne kan arbejde med skabelonen, og hvordan de finder mere information.

Videovejledninger guider dig til, hvordan du får adgang til skabelonerne, og til hvordan eleverne kan arbejde med bog-skabelonerne:

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/lav-boeger-og-film/>

Lav film

Se, hvordan dine elever får adgang til filmklip fra Uganda i ressourcekanalen på SkoleTube, så de kan lave deres egne film i WeVideo.

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/lav-boeger-og-film/>

Eleverne kan også lave deres egne optagelser. Find inspiration og hjælp i små film, der guider jer til at lave film med mobilen: <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/lav-film-om-verdensmalene/>

Jeopardy-quiz om Uganda

Når eleverne har læst og arbejdet med hjemmesidens temaer, kan I quizze i klassen.

Quizzen er rettet til mellemtrinnet og er baseret på indhold fra hjemmesidens fem temaer: Skole, Folk og kultur, Flygtninge, Natur og klima og Dyr i Uganda.

Download quizzen til din computer - den skal åbnes i PowerPoint. Du får formentlig en besked om, at filen indeholder "makroer". Det skal godkendes, ellers fungerer quizzen ikke. Quizzen er lavet i Windows, og det er muligt, at den ikke bliver vist rigtigt på en Apple-computer. Hent quiz og vejledning på hjemmesiden:

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/laerervejledning-og-opgaver-2020/>

Uganda med alle sanser

I temaet "Uganda med alle sanser" findes bud på aktiviteter, der kan inddrages i de praktiske og musiske fag.

- I kan en lære at synge og spille en godnatsang på sproget luganda. Se den lille video af fire kvinder, der synger sangen, og print tekst og noder. Lad dansen indgå i musikundervisningen og/eller som et kreativt element i dansktimerne.
- Lyt til traditionel ugandisk musik og lær forskellige instrumenter at kende. Se, hvordan man danser til adungu-musikken, og prøv om I kan danse med.
- Prøv kræfter med snurretop-legen Kalikua, og test samtidig jeres viden om Uganda med spørgsmålene på spillepladen.
- I kan lave elastik-hop. Lad legen indgå i idrætstimerne og/eller som bevægelses-element i timerne.

Der findes også opskrifter på to forløb til de kreative fag. Lær at lave jeres egen fodbold af stofrester og/eller lav hytter og figurer i ler ligesom Joshuas fra Læseraketten.

Se temaet her: <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/uganda-med-alle-sanser/>

Lav mad fra Uganda

I temaet "Uganda med alle sanser" findes opskrifter på ugandisk mad. Lav en ugandisk middag med eleverne, eller inviter elevernes forældre til en ugandisk aften.

Find opskrifterne her: <https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/smag-paa-uganda/>

De 17 verdensmål

Verdens ledere er blevet enige om 17 verdensmål for bæredygtig udvikling, der skal være opfyldt i 2030. Det er 17 ambitiøse mål om at udrydde fattigdom, sikre øget global lighed og en mere bæredygtig verden. Både portrætterne og de litterære historier i LæseRaketten forholder sig alle til nogle af de problemstillinger, som verdensmålene berører.

Specielt sætter vi fokus på 5 udvalgte verdensmål:

Verdensmål 1: Afskaf fattigdom – alle i verden skal have mulighed for et godt liv. Ingen børn skal vokse op i fattigdom.

Verdensmål 4: Kvalitetsuddannelse – alle børn i verden skal i en god skole, så de kan lære at læse, skrive og regne og lære om deres rettigheder.

Verdensmål 5: Ligestilling mellem kønnene – piger skal have de samme muligheder som drenge.

Verdensmål 10: Mindre ulighed – verden skal være mere lige. Alle lande skal sikre, at de fattigste i deres land får et bedre liv.

Verdensmål 16: Retfærdighed og fred – alle børn i verden har ret til at vokse op i en verden med fred og retfærdighed.

I kan også relatere arbejdet med Uganda til et mere indgående arbejde med verdensmålene. Hele Verden i Skole har udviklet et komplet undervisningsmateriale om verdensmålene. Det har sin egen indgang på hjemmesiden og kan med fordel bruges i relation til arbejdet med LæseRaketten: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaalene/>

Interaktiv version af LæseRaketten og LæseRaketten som app

LæseRaketten 2020 findes i en interaktiv version. Den indeholder film, lyd (oplæsning af alle historier) og relaterede links.

Den interaktive version af LæseRaketten fungerer bedst, når den hentes som app. Find app'en i App Store eller Google Play. Du kan også se den interaktive LæseRaket i din browser - på en computer eller en hvilken som helst anden enhed:

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/laeseraketten-som-app-2020/>

Send postkort til Joshua og/eller Nyirambere fra LæseRaketten

I år kan eleverne sende postkort til Joshua og/eller Nyirambere.
Lad eleverne tegne og skrive om ting fra deres hverdag.
Send postkortene til Hele Verden i Skole senest 1. juni 2020.

Send postkortene til:

Oxfam IBIS
Vesterbrogade 2B, 2. sal
1620 København V
Att: Hele Verden i Skole

Markér tydeligt, hvilket barn posten er til, og skriv gerne, hvor mange breve der er i alt.

Opgaver til de litterære tekster i LæseRaketten

Alinea har udarbejdet et opgave-ark til hver af de tre litterære tekster i LæseRaketten.

Opgaverne kan printes fra Alineas hjemmeside. Du finder det direkte link her:

<https://heleverdeniskole.dk/bibliotek/uganda/opgaver-til-de-litteraere-tekster-2020/>

Deltag i Den Globale Aktionsuge

Hele Verden i Skole er den danske del af den internationale kampagne "Global Campaign for Education". I Aktionsugen er børn i mere end 100 lande i verden med til at minde politikerne på deres løfte om god uddannelse for alle.

Verdens ledere har skrevet under på 17 verdensmål, hvor verdensmål 4 handler om god uddannelse til alle. I Aktionsugen 2020 skal vi minde de danske politikere om deres løfter, så vi kan få alle børn i en god skole.

Lad eleverne skrive en tale til Danmarks statsminister. I talen kan de fortælle om LæseRaketten's børn og/eller skrive om, hvorfor de synes, det er vigtigt, at alle børn kommer i en god skole.

Send os talerne som tekst eller video, så sørger vi får at skabe opmærksomhed omkring budskabet.

Send jeres taler til:

Oxfam IBIS
Vesterbrogade 2B
1620 København V
Att: Hele Verden i Skole

Eller på mail: info@heleverdeniskole.dk

På hjemmesiden finder du information om Aktionsugen og inspiration til, hvordan din klasse kan være med til at holde politikerne op på deres løfte:

<https://heleverdeniskole.dk/aktionsugen-2020/>

Indsamling

Vi ved, at mange af jer gerne vil hjælpe os med at sende børn i skole. Dét sætter vi stor pris på!

Du kan hjælpe børn som Joshua og Nyirambere ved at deltage i Hele Verden i Skole-indsamlingen.

Du og din klasse kan starte jeres egen indsamling. I kan for eksempel lave saftvand eller bage kager, der kan sælges. I kan lave flotte postkort, arrangere et loppemarked eller en cykelkonkurrence, hvor jeres lokale virksomheder donerer penge per cyklet kilometer. I kan være kreative og prøve kræfter med musik, tegninger eller teaterforestilling, som fremvises for forældre. Kun fantasien sætter grænser. Både små og store beløb tæller.

Når I deltager i Hele Verden i Skole-indsamlingen, støtter I Oxfam IBIS og Red Barnets arbejde. Alle klasser der vælger at samle ind, kan printe et flot diplom på hjemmesiden, som I kan hænge op i jeres klasse som minde om jeres fælles indsats.

Find inspiration til, hvordan I kan samle ind i idébanken og se, hvordan I indbetaler:

<https://heleverdeniskole.dk/foraarsindsamling/>